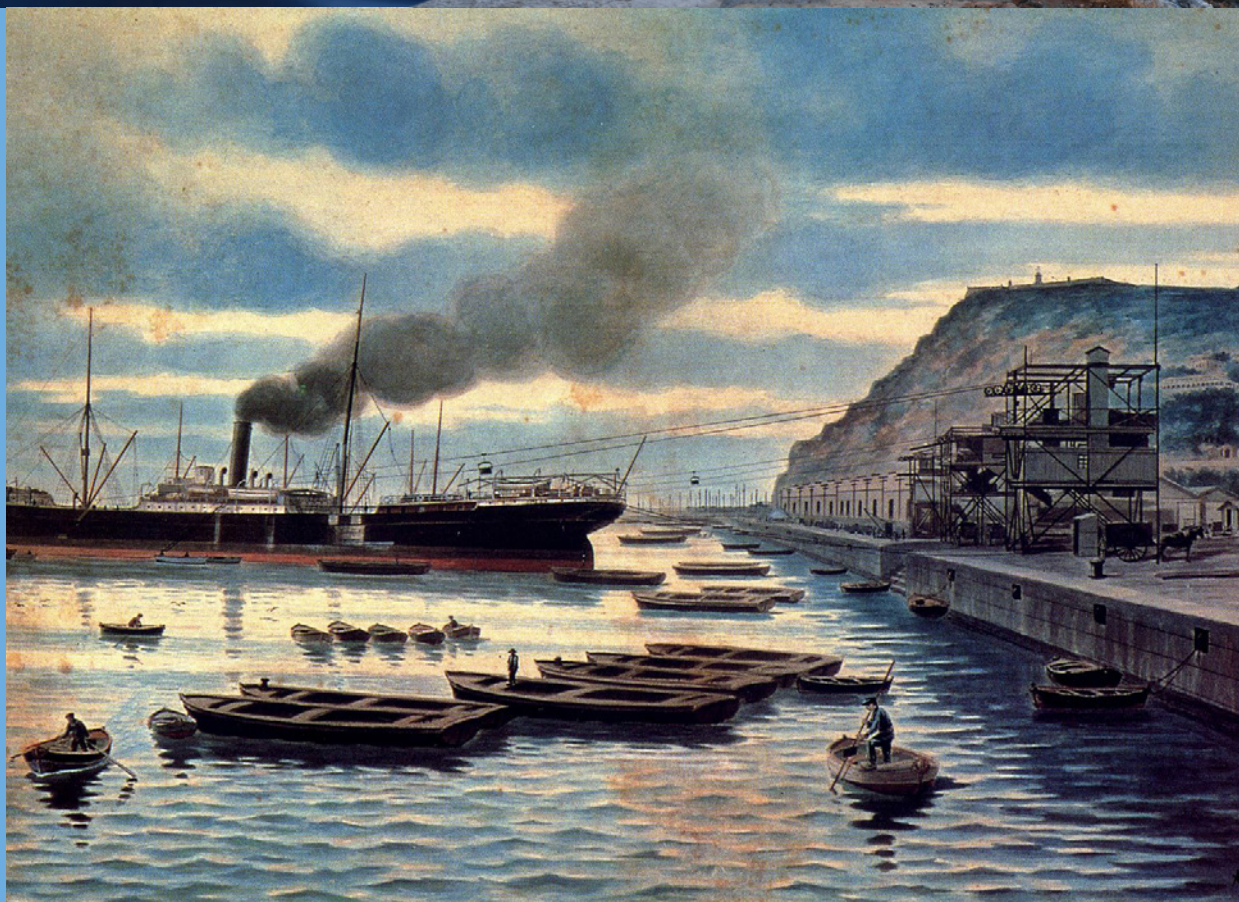

Històries del PORT

El balahú

Aquesta embarcació petita, feta de fusta i amb vela àurica és originària de les Antilles. El vaixell tradicional té capacitat per a quatre tripulants i, per la seva rapidesa, és usada generalment per pescadors. Avui porta motors forabords, però algunes encara utilitzen remos denominats *canaletes*. Els balahús també són típics a la costa de Biscaia, on els podem veure de mides diferents, fets d'alumini i, en alguns casos, amb veles. Per a la seva conservació, es fa servir gel sec que els transportistes porten directament al port.

A. CASALS

Les ortofotos

Del grec *orthós*, que vol dir correcte o exacte, l'ortofotografia mostra la representació d'una zona de la superfície terrestre. En aquestes imatges, preses des de l'aire, tots els elements presenten la mateixa escala, lliure d'errors i deformacions, i tenen la mateixa validesa que un plànol cartogràfic.

Bicicletes per al carbó

A l'inici del segle XX, la principal mercaderia que es movia pel port de Barcelona era el carbó. Aquest combustible vegetal anava i venia, ja fos per fer fumejar les xemeneies de les fàbriques de la Ciutat Comtal o per alimentar les calderes dels vaixells. La industrialització havia creat una gran demanda d'aquest producte, que es transportava per mar procedent de les mines d'Astúries. Els vapors de càrrega arribaven sense interrupció al port, fins al punt que a vegades havien d'esperar el seu torn per lliurar el carbó.

El primer pas consistia a verificar la descàrrega, un tràmit burocràtic lent però necessari. A continuació el carbó s'embarcava en gavarres, que salvaven la distància entre el vaixell i el moll, i finalment els obrers movien el combustible en cabassos fins als carros o els magatzems. Com que els ingressos depenien de la quantitat que es pogués descarregar, ja al final del segle XIX es va fer evident que calia agilitzar tota aquesta operació.

Per això el gener del 1896 es va autoritzar la creació d'una sèrie d'aparells mecànics que poguessin agafar el carbó directament des del vaixell.

La Companyia de Descàrrega Mecànica del Carbó se'n va fer càrrec. El 1901 va començar a funcionar la primera màquina, que era similar a un telefèric (vegeu l'aquarel·la sobre aquestes línies). El motor que li donava força se situava al moll i el cable per on es transportava el carbó es fixava en un costat del vaixell. Popularment va ser batejada com a *bicicleta*, i el seu bon rendiment va animar la Companyia a instal·lar-ne més.

Els que no van estar tan contents, però, van ser els treballadors del port, que van veure com aquell giny mecànic els furtava la feina. Durant la primera dècada del segle XX van organitzar diverses vagues, fins al punt de boicotejar les bicicletes. No obstant això, el que va posar fi a les màquines va ser les reformes del port, que van ampliar el nombre de molls, i la caiguda de la demanda del carbó. L'última bicicleta va rodar el 1922.